

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย 4 ข้อ ได้แก่

1. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรดิตถ์มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามปัจจัยพื้นฐานหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าหรือไม่ มีปัจจัยและตัวชี้วัดอื่นอีกหรือไม่

2. สภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดอุดรดิตถ์ มีการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อยู่ในระดับใด

3. ภาคประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล มีมุมมองและให้ความสำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีแต่ละองค์ประกอบ อย่างไร

4. รูปแบบที่เป็นไปได้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ควรเป็นอย่างไร

การนำเสนอผลการวิจัยจะแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือทั้งหมด 4 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง 24 อบต. และส่วนที่ 2 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 การรวบรวมข้อมูลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักของอบต.จังหวัดอุดรดิตถ์ 24 อบต. โดยใช้เครื่องมือทั้งหมด 4 ชุด ทำการรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม - 21 มิถุนายน 2551 โดยการแบ่งอบต.เป็น 3 กลุ่มตามระยะทางจากตัวเมืองจังหวัดอุดรดิตถ์ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มอบต.ที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่อยู่ใกล้เคียงอำเภอเมืองเป็นระยะทาง

10-50 กิโลเมตรและกลุ่มที่ 3 ได้แก่ กลุ่มที่อยู่ห่างไกลอำเภอเมือง มีระยะทางตั้งแต่ 51 กิโลเมตรขึ้นไป ดังรายละเอียดการรวบรวมข้อมูล ต่อไปนี้

4.1.1 อบต.ในเขตอำเภอเมือง มีอบต.ทั้งสิ้น 10 อบต. ได้เลือกอบต. เพื่อทำการทดลองเครื่องมือจากอบต.ในเขตอำเภอเมือง 7 อบต. เหลืออบต.ในเขตอำเภอเมือง 3 อบต. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตาราง 7

ตาราง 7 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง

ลำดับ	ชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	แบบสอบถามสำหรับประชาชน		แบบสอบถามพนักงานอบต.
		ความคิดเห็น	ความพึงพอใจ	
1	หาดงิ้ว	81	81	20
2	บ้านด่านนาขาม	98	96	20
3	ถ้ำล่อง	31	31	18
4	ป่าเช่า	10	10	10
5	หาดกรวด	10	10	10
6	จิวงาม	10	10	10
7	บ้านด่าน	10	10	10
8	วังคิน	10	10	10
9	แสนตอ	10	10	10
10	ขุนฝาง	10	10	10
	รวม	280	280	128

การรวบรวมข้อมูลอบต.ในเขตอำเภอเมือง 10 อบต. โดยทำการทดลองเครื่องมือ 7 อบต. อบรมและ 10 ชุด และรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ 3 อบต. จากแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชน รวมเครื่องมืออย่างละ 280 ชุด และแบบสอบถามความคิดเห็นของพนักงานอบต. จำนวน 128 ชุด ได้รับแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดกลับคืนมาครบถ้วน

4.1.2 อบต. ที่มีพื้นที่ไกลอำเภอเมือง ระยะทาง 10-50 กิโลเมตร อยู่ในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอลับแล อำเภอรอน อำเภอทองแสนขันและอำเภอพิชัย มีอบต.ทั้งสิ้น 23 อบต. โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอำเภอละ 3 อบต. ยกเว้นอำเภอทองแสนขัน เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

2 อบต. เนื่องจากจำนวนประชาชนของอบต.มีความใกล้เคียงกัน ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก อบต.กลุ่ม 2 จำนวน 11 อบต. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตาราง 8

ตาราง 8 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียงอำเภอเมือง ระยะทาง 10-50 กิโลเมตร

ลำดับ	ชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	แบบสอบถามสำหรับประชาชน		แบบสอบถาม พนักงานอบต.
		ความคิดเห็น	ความพึงพอใจ	
	อำเภอลับแล			
1	ฝายหลวง	144	122	20
2	ด่านแม่คำมัน	82	81	17
3	ไผ่ล้อม	25	34	17
	อำเภอตรอน			
4	วังแดง	144	144	20
5	บ้านแก่ง	82	82	12
6	หาดสองแคว	66	66	20
	อำเภอทองแสนขัน			
7	ฝักขวง	141	140	20
8	น้ำพี้	74	74	15
	อำเภอพิชัย			
9	คอรุ่ม	125	135	20
10	ในเมือง	100	103	19
11	บ้านดอน	81	81	18
	รวม	1,064	1,072	198

การรวบรวมข้อมูลอบต. จากอำเภอใกล้เคียงอำเภอเมือง 11 อบต. จากแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชน ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสอบถามความพึงพอใจคืนกลับมา 1,064 ชุด และ 1,072 ชุด แบบสอบถามความคิดเห็นของพนักงานอบต. จำนวน 198 ชุด

4.1.3 อบต.ที่อยู่ห่างไกลอำเภอเมืองที่ระยะทาง ตั้งแต่ 51 กิโลเมตรขึ้นไป อยู่ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าปลา อำเภอน้ำปาด อำเภอพากทำ อำเภอบ้านโลก มีอบต.ทั้งสิ้น 24 อบต. โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอำเภอละ 3 อบต. ยกเว้นอำเภอทองแสนขัน เลือก 2 อบต. ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอบต.กลุ่ม 3 จำนวน 10 อบต. ทำการรวบรวมข้อมูล ดังตาราง 9

ตาราง 9 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักองค์การบริหารส่วนตำบลห่างไกลอำเภอเมือง ระยะทาง 51 กิโลเมตร ขึ้นไป

ลำดับ	ชื่อองค์การบริหารส่วนตำบล	แบบสอบถามสำหรับประชาชน		แบบสอบถามพนักงานอบต.
		ความคิดเห็น	ความพึงพอใจ	
1	อำเภอท่าปลา			
	น้ำหมัน	114	114	16
2	ร่วมจิต	35	34	8
3	อำเภอน้ำปาด			
	บ้านฝาย	116	116	17
4	แสนคอ	83	68	19
5	ห้วยมุ่น	41	41	8
6	อำเภอพากทำ			
	พากทำ	73	74	20
7	บ้านเสี้ยว	40	53	20
8	สองคอน	42	43	20
9	อำเภอบ้านโลก			
	ม่วงไผ่ต้น	46	56	20
10	นาชุม	52	49	20
	รวม	641	648	168

การรวบรวมข้อมูลอบต.จากอำเภอห่างไกลอำเภอเมือง 10 อบต. จากแบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชน 641 ชุดและ 648 ชุด แบบสอบถามความคิดเห็นของพนักงานอบต. จำนวน 168 ชุด

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอบต. ทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้ข้อมูลจาก นายกอบต. พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่อบต. นั้น จะนำเสนอตามประเด็นคำถามวิจัย 4 ข้อ ดังต่อไปนี้

4.2.1 ความสอดคล้องของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ อบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์กับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การนำเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 1 ซึ่งระบุว่า “ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามปัจจัยพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าหรือไม่ มีปัจจัยและตัวชี้วัดอื่น ๆ อีกหรือไม่ ? ”

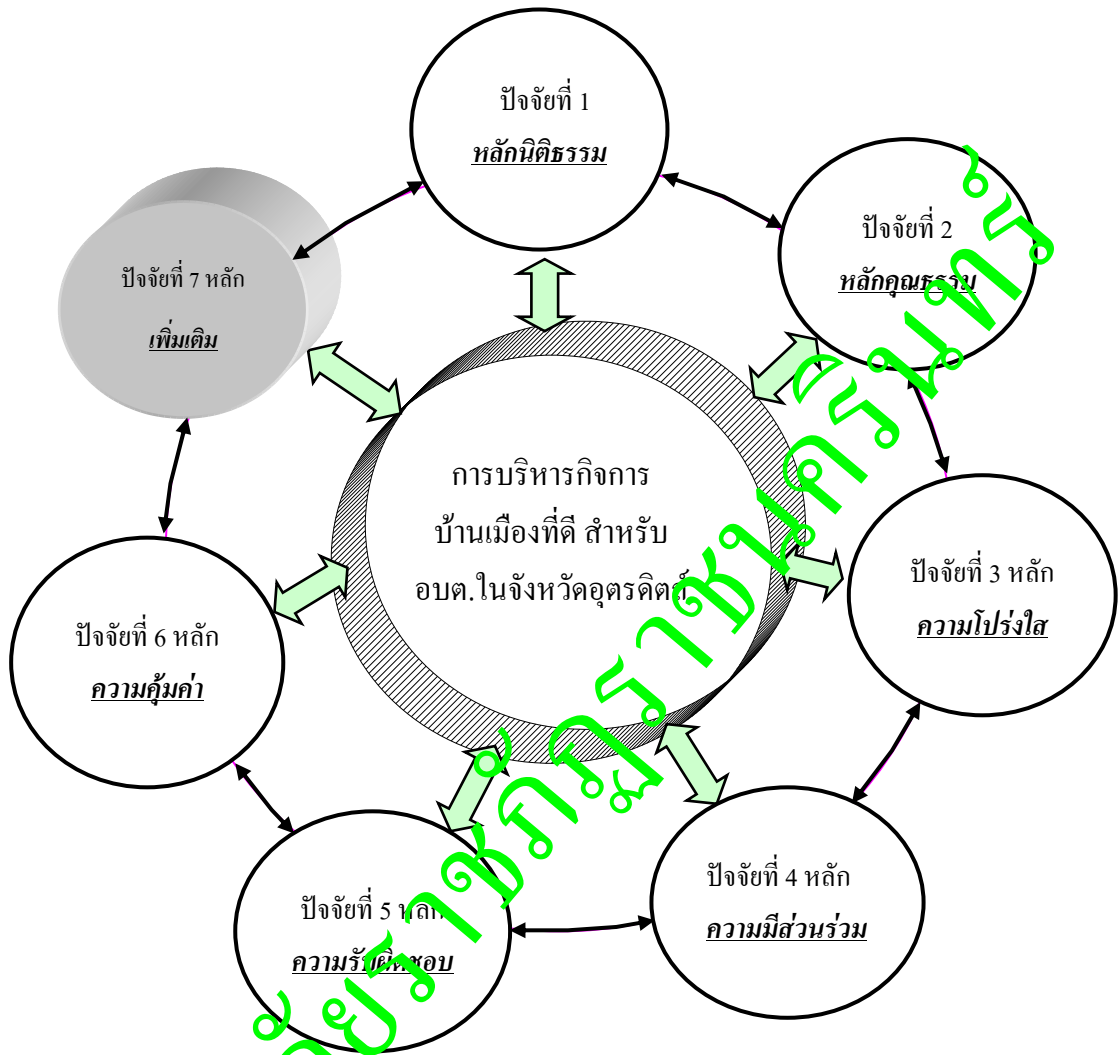
การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 1 ข้างต้น ใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก โดยใช้ข้อมูลจากเครื่องมือ 3 ชุด คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน 1 ชุด แบบสอบถามพนักงานส่วนท้องถิ่น 1 ชุดและแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน 1 ชุด เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์ แล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามแต่ละข้อที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างเป็นข้อมูลของอบต.แต่ละอบต. เนื่องจากแบบสอบถามมี 3 ชุดและใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม แต่ต้องนำมาวิเคราะห์ปัจจัยร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากเพียงพอในการวิเคราะห์หาปัจจัยหลัก ดังนั้นเพื่อให้แบบสอบถามมีหน่วยวัดเดียวกัน จึงแปลงข้อมูลดิบของข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มนั้นเป็นระบบคะแนนมาตรฐานเก้า (Stanine score system) แล้วจึงวิเคราะห์ปัจจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก (Principal component analysis) และหมุนแกนด้วยเทคนิคการหมุนแกน Varimax (Varimax with Kaiser normalization) ได้ผลดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการสกัดปัจจัยหลักและการหมุนแกนขั้นต้น

Factor	Initial Eigen values			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	40.640	41.469	41.469	40.640	41.469	41.469	34.765	35.498	35.498
2	27.972	28.543	70.013	27.972	28.543	70.013	17.838	28.406	63.904
3	14.825	15.127	85.140	14.825	15.127	85.140	20.147	20.558	84.463
4	3.082	3.145	88.285	3.082	3.145	88.285	3.273	3.340	87.802
5	2.010	2.051	90.335	2.010	2.051	90.335	2.273	2.319	90.122
6	1.700	1.735	92.070	1.700	1.735	92.070	1.840	1.877	91.999
7	1.066	1.088	93.158	1.066	1.088	93.158	1.136	1.159	93.158

จากตาราง 10 จะเห็นได้ว่า จากการใส่เกณฑ์ค่าเอเจน (Eigen values) มีค่ามากกว่า 1 สามารถสกัดปัจจัยหลักในขั้นต้นได้ 7 ปัจจัย และอธิบายตัวแปรทั้งหมดได้ 93.158 % ก่อนการหมุนแกนปัจจัยที่ 1 อธิบายตัวแปรได้ 41.469 % ปัจจัยที่ 7 อธิบายได้ 1.088 % หลังการหมุนแกนแล้ว ปัจจัยที่ 1 อธิบายตัวแปรได้ 35.498 % ปัจจัยที่ 7 อธิบายได้ 1.159 %

จากข้อค้นพบในตารางที่ 10 สามารถตอบคำถามการวิจัยข้อ 1 ในขั้นต้นได้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอปท. ในจังหวัดอุดรดิตถ์มีความสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานหลัก 6 ปัจจัย และมีปัจจัยเพิ่มอีก 1 ปัจจัย ดังแสดงในภาพ 6

ภาพ 6 การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับอบต. จังหวัดอุดรดิตถ์

จากภาพ 6 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยเดิม 6 ปัจจัยและปัจจัยเพิ่มเติม อีก 1 ปัจจัย แสดงในตาราง 10-16

การพิจารณารายละเอียดตัวชี้วัดอันเป็นองค์ประกอบของแต่ละปัจจัย ทั้งปัจจัยเดิม 6 ปัจจัยและปัจจัยเพิ่มเติมอีก 1 ปัจจัย จะนำเสนอพร้อมบรรยายประกอบ โดยใช้ข้อมูลค่าน้ำหนัก แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักและตัวชี้วัด (Factor loading) ดังรายละเอียดในตาราง 11-17

ตาราง 11 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยหลักที่ 1

ลำดับ	เครื่องมือ ชุดที่	ตัวแปร ชื่อที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก
1	3	B312	นายกอบต.เปิดเผยข้อมูลตามที่ประชาชนร้องขอตาม กฎหมายกำหนด	.986
2	3	C313	อบต.ประชาสัมพันธ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ประชาชน ทราบอย่าง ครบถ้วน	.985
3	3	A34	นายกอบต.และพนักงานอบต.ใช้อำนาจหน้าที่อย่างเป็น ธรรม	.980
4	3	E329	อบต.มีวิธีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ อบต.แก่ประชาชน	.977
5	3	A36	พนักงานอบต.ให้กรมแนะนำระเบียบ ข้อบังคับได้อย่าง เข้าใจ	.976
6	3	A35	นายกอบต.ยึดกฎระเบียบในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	.970
7	3	A33	การออกกฎหมายของอบต. เปิดโอกาสให้ประชาชนมี ส่วนร่วม	.967
8	3	A32	การใช้ข้อบังคับของอบต.มีความเป็นธรรม	.956
9	3	A31	การออกข้อบังคับของอบต.มีความเป็นธรรม	.941
			ค่าเฉลี่ย	.970

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 11 พบว่า ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักสัมพันธ์กับปัจจัยหลัก ที่ 1 มีทั้งหมด 9 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.986-0.941 และมีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 0.970 ตัวชี้วัดทั้งหมดเป็นเรื่องการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เช่น การเคารพกฎหมาย ไม่ขลิกลีฉีกกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ราชการกำหนดไว้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน กลุ่มข้อคำถามทั้งหมดในปัจจัยหลักนี้ ล้วนแล้วแต่เกี่ยวกับกฎหมาย ดังนั้นปัจจัยหลักที่ 1 จึงจัดเป็นองค์ประกอบด้าน **หลักนิติธรรม**

ตาราง 12 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยหลักที่ 2

ลำดับ	เครื่องมือ ชุดที่	ตัวแปร ชื่อที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก
1	1	B113	รูปแบบการบริหารงานของนายกอบต.เป็นที่ยอมรับของประชาชน	.953
2	1	B111	นายกอบต. ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน	.947
3	1	B112	นายกอบต.และสมาชิกสภาอบต.ใช้อำนาจหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม	.939
4	1	B19	พนักงานอบต. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	.778
5	1	B18	พนักงานอบต. ทำงานด้วยความขยันขันแข็งและรวดเร็ว	.683
6	2	B26	นายกอบต.มีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีคุณธรรม	.295
7	3	B310	สมาชิกสภาอบต.ดูแลเอาใจใส่ความต้องการของประชาชน	.250
8	3	B311	อบต. จัดสรรงบประมาณกิจกรรมแก่หมู่บ้านอย่างเป็นธรรม	.180
			ค่าเฉลี่ย	.628

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 12 พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักสัมพันธ์กับปัจจัยหลักที่ 2 มีทั้งหมด 8 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.953-0.180 และมีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 0.628 ตัวชี้วัดทั้งหมดเป็นเรื่องการปฏิบัติงานที่มีหลักคุณธรรม เมตตาธรรม มีความเป็นธรรมทั้งต่อประชาชน พนักงานอบต. ข้าราชการและนายกอบต. ด้วยกันทุกฝ่าย ส่งผลให้การทำงานของแต่ละฝ่ายเป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน ตัวชี้วัดทั้งหมดในปัจจัยหลักนี้ล้วนแล้วแต่เกี่ยวกับคุณธรรม ดังนั้นปัจจัยหลักที่ 2 จึงจัดเป็นองค์ประกอบด้าน **หลักคุณธรรม**

ตาราง 13 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยหลักที่ 3

ลำดับ	เครื่องมือ ชุดที่	ตัวแปร ชื่อที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก
1	2	C216	นายกอบต.โปรงใสในการพิจารณาความดีความชอบ	.941
2	2	C215	นายกอบต.มีท่าทีเปิดเผยและพร้อมให้ตรวจสอบ	.939
3	2	C214	อบต.บริหารงาน โดยยึดหลักการให้ข้อมูลข่าวสารที่โปรงใส	.927
4	2	C217	ทุกหน่วยงานภายในอบต.ประสานงานและตรวจสอบกันได้	.886
5	2	C218	การบริหารงานอบต.สามารถอธิบายหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ	.863
6	3	D328	ประชาชนพอใจการแสดงผลงานของอบต.	.202
7	3	D325	อบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภาอบต.	.186
8	3	D323	อบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมสังเกตการณ์การจัดซื้อจัดจ้าง	.161
9	3	E322	อบต.แต่งตั้งจำนวนตัวแทนประชาชนเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสม	.155
			ค่าเฉลี่ย	.584

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 13 พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักสัมพันธ์กับปัจจัยหลักที่ 3 มีทั้งหมด 9 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.941-0.155 และมีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 0.584 ตัวชี้วัดทั้งหมดเป็นเรื่องการปฏิบัติงานที่ได้ทำอย่างเปิดเผย โปรงใส ตรวจสอบได้ สามารถอธิบายหลักเกณฑ์และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตรวจสอบ ตัวชี้วัดทั้งหมดในปัจจัยหลักนี้ล้วนแล้วแต่เกี่ยวกับความโปรงใส ดังนั้นปัจจัยหลักที่ 3 จึงจัดเป็นองค์ประกอบด้าน **หลักความโปรงใส**

ตาราง 14 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยหลักที่ 4

ลำดับ	เครื่องมือ ชุดที่	ตัวแปร ข้อที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก
1	1	B110	พนักงานอบต.ให้บริการเป็นกันเองและให้ประชาชนมีส่วนร่วม	.686
2	1	E132	พนักงานอบต.อธิบายขั้นตอนการให้บริการชัดเจนและเข้าใจง่าย	.589
3	1	D123	อบต.มีช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมการตัดสินใจจัดจ้างที่เหมาะสม	.332
4	1	D125	อบต.จัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับโครงการที่ประชาชนเสนอ	.228
5	1	D124	อบต.จัดสรรงบประมาณเพียงพอกับโครงการที่ประชาชนเสนอ	.223
6	1	E129	ข้อเสนอของประชาชนได้รับการพิจารณาและนำไปดำเนินการ	.182
7	1	C117	อบต.แต่งตั้งประชาชนหรือตัวแทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	.149
8	3	F337	อบต.แต่งตั้งตัวแทนประชาชนเป็นกรรมการตรวจสอบการใช้งบประมาณของอบต.ได้เหมาะสม	.112
			ค่าเฉลี่ย	.312

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 14 พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักสัมพันธ์กับปัจจัยหลักที่ 4 มีทั้งหมด 8 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.686-0.112 และมีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 0.312 ตัวชี้วัดทั้งหมดเป็นเรื่องการปฏิบัติงานที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสร้างความร่วมมือในกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดทั้งหมดในปัจจัยหลักนี้ล้วนแล้วแต่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดังนั้นปัจจัยหลักที่ 4 จึงจัดเป็นองค์ประกอบด้าน **หลักความมีส่วนร่วม**

ตาราง 15 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยหลักที่ 5

ลำดับ	เครื่องมือ ชุดที่	ตัวแปร ชื่อที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก
1	2	A24	นายกอบต.มีอิทธิพลต่อพนักงานในการปฏิบัติงานตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	.600
2	2	A25	นายกอบต.ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและ ข้อบัญญัติสุจริต	.389
3	2	E224	พนักงานอบต.ไม่มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย	.348
4	2	B210	บุคลากรอบต.มีความสามัคคี ให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติหน้าที่อย่างรับผิดชอบ	.318
5	2	E223	นายกอบต. และสมาชิกสภาอบต. ไม่มีพฤติกรรมที่ ก่อให้เกิดความเสียหาย	.209
6	1	D127	อบต.มีการพัฒนาความรู้ในกลุ่มองค์กรประชาชน	.200
7	2	D222	พนักงานอบต.กล้าแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการ บริหารงานอบต.	.186
8	2	E225	นายกอบต. พนักงานอบต. และสมาชิกสภาอบต. รับผิดชอบต่อหน้าที่และคำนึงถึงประโยชน์ประชาชนเป็น สำคัญ	.144
9	1	F135	อบต.ติดต่อร้านค้าและดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่าง ถูกต้องตามระเบียบ	.137
			ค่าเฉลี่ย	.281

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 15 พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักสัมพันธ์กับปัจจัยหลักที่ 5 มีทั้งหมด 9 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.600-0.137 และมีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 0.281 ตัวชี้วัดทั้งหมดเป็นเรื่องการปฏิบัติงานด้วยความตระหนักในหน้าที่ ความเสียสละ ทুমเท ขอมรับทั้งผลดี และผลเสียที่เกิดขึ้นอย่างมีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดทั้งหมดในปัจจัยหลักนี้ล้วนแล้วแต่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ ดังนั้นปัจจัยหลักที่ 5 จึงจัดเป็นองค์ประกอบด้าน **หลักความรับผิดชอบ**

ตาราง 16 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยหลักที่ 6

ลำดับ	เครื่องมือ ชุดที่	ตัวแปร ชื่อที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก
1	2	F226	บุคลากรรอบต.ให้ความร่วมมือประหยัดค่าใช้จ่าย สำนักงาน	.426
2	2	F227	อบต.บริหารงบประมาณและจัดซื้อจัดจ้างอย่างเกิด ประโยชน์และคุ้มค่า	.265
3	2	F228	โครงการพัฒนาบุคลากรมีผลต่อประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลของพนักงานอบต.	.218
			ค่าเฉลี่ย	.303

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 16 พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักสัมพันธ์กับปัจจัยหลักที่ 6 มีทั้งหมด 3 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.426-0.218 และมีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 0.303 ตัวชี้วัดทั้งหมดเป็นเรื่องการปฏิบัติงานที่คำนึงถึง ประโยชน์ ความประหยัดในการใช้ทรัพยากร คน เงิน และเวลา อย่างคุ้มค่า ตัวชี้วัดทั้งหมดในปัจจัยหลักนี้ล้วนแล้วแต่เกี่ยวกับความคุ้มค่า ดังนั้นปัจจัยหลักที่ 6 จึงจัดเป็นองค์ประกอบต้น **ของความคุ้มค่า**

ตาราง 17 รายละเอียดตัวชี้วัดของปัจจัยหลักที่ 7

ลำดับ	เครื่องมือ ชุดที่	ตัวแปร ข้อที่	ตัวชี้วัด	น้ำหนัก
1	2	B29	พนักงานอบต.มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่	.591
2	2	B28	พนักงานอบต. มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่าง ขยันขันแข็ง	.396
3	2	D220	นายก อบต.กำหนดให้พนักงานและประชาชนเข้าร่วม โครงการต่าง ๆ ของอบต.อย่างเปิดเผยเหมาะสม	.212
4	2	B211	นายกอบต. ยอมรับแนวคิดและข้อเสนอแนะของพนักงาน อบต.	.139
			ค่าเฉลี่ย	.334

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 17 พบว่า ตัวชี้วัดมีค่าน้ำหนักสัมพันธ์กับปัจจัยหลักที่ 7 มีทั้งหมด 4 ข้อ โดยมีค่าน้ำหนักอยู่ระหว่าง 0.139-0.591 และมีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 0.334 ตัวชี้วัดทั้งหมดได้แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้นำหรือนายก อบต.ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยโดยตรงทั้งผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในลักษณะที่ทำให้เกียติกัน เปิดโอกาสและยอมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ย่อมสะท้อนถึงความ เป็นมิตรไมตรี โดยเฉพาะพนักงานอบต.ซึ่งเป็นผู้รับนโยบาย ได้เกิดขวัญกำลังใจ เกิดความภาคภูมิใจ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็งทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ อันจะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงประชาชนผู้รับบริการและสามารถร่วมมือกันพัฒนาอบต.ให้เกิดประโยชน์สุขขึ้นต่อชุมชนในอบต.นั้น ๆ

นอกจากนี้ได้นำข้อค้นพบจากปัจจัยทั้ง 7 หลักการอันเป็นองค์ประกอบในการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์กรบริหารส่วนตำบล(อบต.) ในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยเวทีประชาคมเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2551 และเชิญนายกอบต. ประธานสภาอบต. สมาชิกสภาอบต. ปลัดอบต. พนักงานอบต.และประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและรับทราบการบริหารงานของ อบต. เข้าร่วมเวทีประชาคม รวมทั้งสิ้น 32 คน ร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ อภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อข้อค้นพบเพื่อยืนยันการพัฒนารูปแบบซึ่งมีการค้นพบเพิ่มขึ้นอีก 1 ปัจจัยหรือ 1 องค์ประกอบนี้ โดยเวทีประชาคมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันว่า การบริหารกิจการที่ผ่านมาของอบต.แต่ละแห่งได้มีการดำเนินงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามกรอบนโยบายที่สำนักงาน

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้ให้ไว้ แต่ปัญหาที่แต่ละอบต.ประสบนั้นยังเป็น ความขัดแย้งระหว่างคณะผู้บริหารกับฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการจัดเวทีประชาคมและแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นและร่วมกัน อภิปรายเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2551 ซึ่งแต่ละกลุ่มย่อยได้เสนอข้อคิดเห็นดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้อภิปรายถึงการแสดงบทบาทที่ไม่เหมาะสมและไม่ถูกต้องระหว่างฝ่ายบริหาร กับฝ่ายนิติบัญญัติในกรณีการแข่งชิงงบประมาณ เพื่อที่ต่างฝ่ายต่างต้องการมีผลงานเป็นของตนเอง โดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน และเมื่อเริ่มมีการพูดคุยกัน ในระหว่างประชาชนก็มีข่าวว่าพฤติกรรมดังกล่าวนี้เริ่มที่จะลุกลามไปในหลายอบต.ที่มีพฤติกรรม ในลักษณะทำนองเดียวกันนี้ ส่วนกลุ่ม 2 ได้แสดงความคิดเห็นว่า

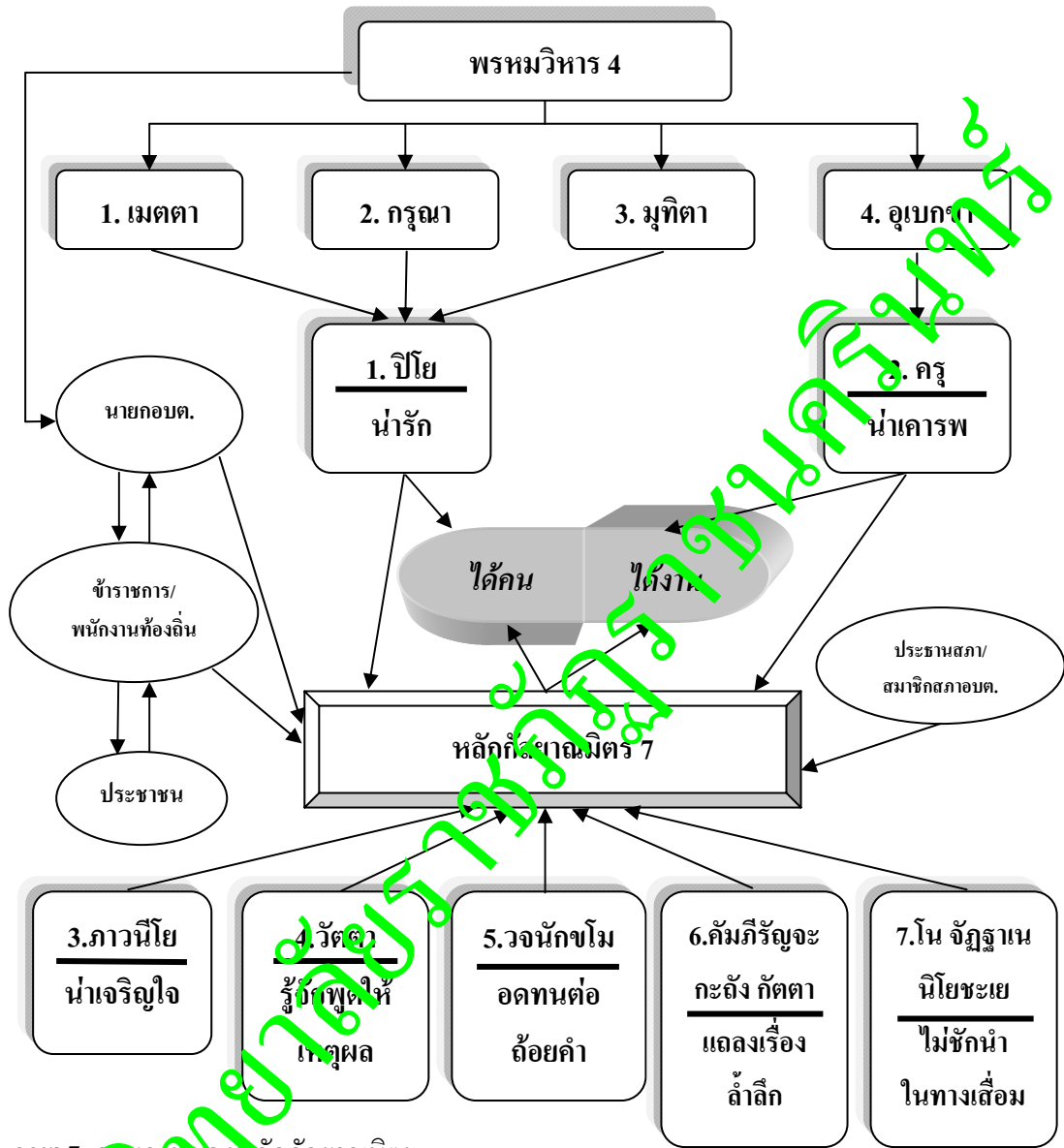
กลุ่มที่ 2 ได้สะท้อนถึงพฤติกรรมของผู้บริหารอบต.ที่ไม่โปร่งใสทำให้ประชาชนไม่ ไว้วางใจ เพราะมักจะทำอะไรในกลุ่มเฉพาะพรรคพวกของตนเอง จึงทำให้ประชาชนเชื่อว่าน่าจะมีการทุจริต แต่ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนเพียงแต่เป็นที่เคลือบแคลงสงสัย ทั้งนี้เพราะอบต.ไม่ได้ให้ ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในทุกกระบวนการของการดำเนินงานตั้งแต่การจัดซื้อจัด จ้างและการตรวจสอบ บางโครงการที่ปรากฏผลงานออกมา ก็ได้รับการดำเนินว่าไม่คุ้มค่า เป็นที่ วิพากษ์วิจารณ์ไปต่าง ๆ นานา เช่น การสร้างที่จอดรถ การจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ รวมทั้งการจัดสรร งบประมาณให้โครงการของแต่ละหมู่บ้านไม่เป็นธรรม สำหรับกลุ่ม 3 ได้อภิปรายว่า

กลุ่มที่ 3 อภิปรายถึงพฤติกรรมของนายกอบต.ที่ใช้อำนาจเผด็จการเอาความคิดของตนเอง เป็นใหญ่ ไม่รับฟังใคร ๆ ทั้งผู้ร่วมงานและประชาชน เมื่อทำอะไรผิดพลาดก็ไม่รับผิดชอบและ มักจะทำอะไรแก้ปัญหาลเฉพาะหน้า นายกอบต.บางคนก็ทำทุกอย่างตามข้าราชการเพราะทำงานไม่ เป็น เหล่านี้เป็นต้น

อย่างไรก็ตามทั้ง 3 กลุ่มอบต.มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในการอภิปรายถึง ความรู้ ความสามารถของผู้บริหารที่ยังไม่เพียงพอ ขาดวิสัยทัศน์ ขาดความโปร่งใส เล่นพรรคเล่นพวก ไม่มี ความสามารถเรื่องงานการบริหารจัดการทำให้แบ่งงานไม่เป็น จึงเกิดปัญหาการทำงานภายในอบต. และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น พนักงานคนใดที่มีความรับผิดชอบทำงานเป็นก็ ทำใจทหนักคนเดียว บางคนทำงานไม่เป็นหรือขาดความรับผิดชอบก็ไม่ถูกลงโทษใด ๆ ซึ่งทำให้ พนักงานรู้สึกท้อใจ เกิดความขัดแย้งในองค์กรและไม่ศรัทธาในนายกอบต.นั้น ๆ

ดังนั้นจึงสามารถสรุปจากการร่วมอภิปรายของแต่ละกลุ่มที่มีความคิดเห็นสอดคล้อง ตรงกันถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอบต.เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีซึ่งมีประเด็น ของความขัดแย้งระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้องกัน เช่น บางอบต.เกิดปัญหาความขัดแย้งกันระหว่าง

ผู้บริหารอบต.กับสภาอบต.ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ไม่ลงตัวในผลประโยชน์ บางอบต.มีความขัดแย้งระหว่างคณะผู้บริหารกับพนักงาน ทำให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานในแง่ของความสามัคคี ขวัญและกำลังใจ บางอบต.ประชาชนมีความเคลือบแคลงสงสัยในการบริหารงาน การใช้งบประมาณและการให้บริการของอบต. การบริหารงานที่มีลักษณะของการเป็นกลุ่มเป็นพวกของตนและทำเพื่อกลุ่มเพื่อพรรคพวกคนทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกัน ไม่เชื่อถือ ไม่ยอมรับและเพิ่มความขัดแย้งในการบริหารงาน ผู้เข้าร่วมอภิปรายจึงมีข้อคิดเห็นที่สอดคล้องว่า ปัญหาอันควรได้รับการแก้ไขในระดับพฤติกรรมของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะนายกอบต. ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจขับเคลื่อนอบต.ให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้แนวทางที่ได้จากข้อค้นพบในครั้งนี้ที่เวทีประชาคมมีข้อคิดเห็นที่ตรงกันว่า หากการบริหารงานนั้นใช้หลักกัลยาณมิตร คำนี้ถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ก็จะเป็นการต่อยอดพฤติกรรมของนายกอบต.ให้ชัดเจนหนักแน่นมากยิ่งขึ้น นั่นคือ ในตัวชี้วัด 4 ข้อและเพิ่มเติมอีก 2 ข้อในการอภิปรายของเวทีประชาคม คือ 1) นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอบต. 2) นายกอบต. มีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอบต. ซึ่งข้อค้นพบทั้ง 7 ข้อจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น สะท้อนถึงพฤติกรรมของนายกอบต. โดยตรงและผลสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมของนายกอบต. ที่มีต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ความภาคภูมิใจ ขวัญกำลังใจ ความขยันขันแข็งของพนักงานอบต.และประชาชนผู้ใช้บริการ ดังนั้นปัจจัยที่ 7 ซึ่งเป็นองค์ประกอบใหม่ที่เพิ่มขึ้นในการพัฒนารูปแบบครั้งนี้ เป็นที่ยอมรับถึงบทบาทของผู้นำหรือนายกอบต. คือ หลักกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นคุณสมบัติหนึ่งของผู้นำ ที่บ่งบอกถึงการดำรงสถานะเพื่อการทำประโยชน์แก่ส่วนรวม สังคม ชุมชนเป็นสำคัญ สามารถอธิบายถึงความสอดคล้องกับหลักกัลยาณมิตร 7 ประการ ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ ได้อธิบายถึงคุณลักษณะสำคัญของผู้นำ ตามที่พระพุทธเจ้าได้กล่าวไว้และผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดแสดงไว้ดังภาพ 7

ภาพ 7 ขุณยภาณของหลักกัลยาณมิตร
 (ที่มา: ประมวลแนวคิดจากการศึกษา เรื่อง “ภาวะผู้นำ” ของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548, หน้า 1-39)

นอกจากนี้สามารถอธิบายถึงการนำตัวชี้วัดทั้ง 6 ข้อไปใช้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักกัลยาณมิตร ดังนี้

1. ปิโย หมายถึง ความเป็นที่รัก ความเป็นกันเอง ในคุณสมบัติข้อนี้เป็นพื้นฐานที่นายกอบต. ควรเป็นผู้ที่มีเมตตา กรุณา มุทิตา ในสถานการณ์การบริหารงานที่เป็นปกติ ด้วยการแสดงน้ำใจ ความเป็นมิตร ทั้งการพูดจา การปฏิบัติกับพนักงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชน

โดยเปิดโอกาสให้เข้ามีส่วนร่วมกิจกรรม แสดงความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง แสดงความชื่นชม ยินดีเมื่อพนักงานทำงานสำเร็จลุล่วง ดังนั้นการใช้หลักการข้อนี้ของนายกอบต. ย่อมจะได้ใจ ผู้ได้บังคับบัญชา ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย นายกอบต.ย่อมจะกลายเป็นที่รักขององค์กร และประชาชนในชุมชน

2. ครู หมายถึง ความเป็นผู้ที่นำเคารพ คุณสมบัติข้อนี้แสดงให้เห็นถึงนายกอบต.จะต้องเป็นผู้ที่รักษาหลักการความถูกต้อง ไม่ลำเอียงเข้าข้างหรือไม่เข้าข้างฝ่ายใด ๆ เพราะเป็นพรรคพวก หรือไม่ใช่พรรคพวกของตน หากนายกอบต.ปฏิบัติด้วยความยุติธรรม รักษาผลประโยชน์อย่างเคร่งครัด ซึ่งการมีพฤติกรรมเช่นนี้จะมีผลต่อด้านจิตใจและการแสดงออกของพนักงาน นั่นคือพนักงานมีความขำเกรงและมีความมั่นใจในตัวของนายกอบต. ซึ่งส่งผลต่อขวัญกำลังใจ ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ จะเห็นว่านายกอบต.ที่มีพฤติกรรมเพียง 2 ข้อในหลักกัลยาณมิตรก็จะส่งผลดีต่อการทำงานในฐานะของผู้นำอบต.ได้ทั้งผลงานและเป็นที่รักใจคนด้วย หากนายกอบต.ได้ดำเนินการตามตัวชี้วัดข้อต่อไปก็จะเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อไปอีก

3. กวานีโย หมายถึง ความเจริญใจ คุณสมบัติข้อนี้ คือ นายกอบต.ควรเป็นแบบอย่างได้ เมื่อนายกอบต.มีคุณสมบัติเป็นที่รักและเป็นที่เคารพแล้วและมีคุณสมบัติของผู้รู้จักการพัฒนาตนเอง จนสามารถได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในการบริหารงานอบต. เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอบต. ก็จะเป็นแบบอย่างของนายกอบต. ที่มีทั้งความดี ความสามารถที่ทำให้ผู้ที่ทำงานอยู่ร่วมด้วย มีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตัวผู้นำว่าเป็นผู้นำที่น่าติดตาม นำเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ข้อนี้ช่วยให้เกิดศรัทธาและเกิดความร่วมมือด้วยดี เพราะมีความเชื่อมั่นในตัวนายกอบต.

4. วัตตา หมายถึง ความเป็นผู้รู้จักพูด คุณสมบัติข้อนี้มีความสำคัญสำหรับการบริหารงานของนายกอบต. ที่จะต้องใช้ความสามารถ ความมีวิสัยทัศน์ที่จะต้องเป็นผู้รู้จักพูดให้ได้ผล รู้ว่าในสถานการณ์ไหน กับใคร ควรพูดอะไร อย่างไร ดังนั้นตัวชี้วัดทั้ง 6 ข้อของปัจจัยที่ 7 สรุปได้ว่า นายกอบต.จะต้องเป็นนักสื่อสารที่ดีและเอาใจใส่ต่อการสื่อสารกับผู้ร่วมกิจกรรมทุกฝ่าย ทั้งสภาอบต. ผู้ได้บังคับบัญชาและประชาชนอยู่เสมอ เพื่อให้รู้ เข้าใจกัน รวมถึงการรู้ เข้าใจในสิ่งที่ทำร่วมกัน ดังนั้นหากในที่ประชุมนายกอบต.เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีโอกาส พูด แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางและเปิดใจรับฟัง รวมทั้งนายกอบต.เองก็มีโอกาสพูด อธิบาย ชี้แจงสิ่งต่าง ๆ ให้แจ่มแจ้ง ชัดเจนและสามารถ จูงใจให้เห็นถึงคุณค่าของสิ่งที่จะทำและสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรไมตรี ก็จะทำให้เกิดการยอมรับและลงมือร่วมกันทำประโยชน์แก่อบต. ดังเช่นกรณีการจัดสรรงบประมาณตามโครงการที่แต่ละหมู่บ้านเสนอขอ แล้วเกิดข้อโต้แย้งถึงความไม่ยุติธรรม นายก

อบต.ก็ควรที่จะต้องมีคำอธิบายและวิธีการอธิบายให้ชัดเจน ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยอมรับและเข้าใจตรงกัน เป็นต้น

5. วาจนักขโม หมายถึง รู้จักฟังด้วย มีความอดทนต่อการฟังถ้อยคำผู้อื่น ต้องยอมรับฟังคุณสมบัติข้อนี้ นับว่าสำคัญสำหรับนายกอบต.ที่จะต้องเป็นผู้รู้จักฟัง มีความอดทนในการฟัง ในกรณีนี้ดังที่ทั้ง 3 กลุ่มได้อภิปรายถึงนายกอบต.บางคนที่มีลักษณะถือเอาความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะทั้งจากผู้ร่วมงานและประชาชน จึงทำให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านกัน ไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน เพราะนายกอบต.ก็มีความคิดเห็นกับผู้ร่วมงานหรือประชาชน ไม่เข้าใจประเด็นของเรื่องต่าง ๆ ระเบียบขั้นตอน การเปิดโอกาสก็มักจะชักใบให้เรือเสีย ดังผลจากการวิจัยเบื้องต้นสะท้อนการแสดงความคิดเห็นของประชาชนในบางครั้งไม่เข้าประเด็นและอาจนำไปสู่การโต้เถียงกันได้ ดังนั้นถ้านายกอบต.ในฐานะผู้นำใช้หลักการในข้อนี้คือ การเป็นผู้รู้จักฟังซึ่งจะต้องมีความใจเย็นและจะต้องรู้จักฟังอย่างหนักแน่น เพราะ การรู้จักรับฟังเป็นส่วนหนึ่งของการที่จะสื่อสารให้ได้ผล ต้องรู้จักเปิดใจกว้าง ไม่ปิดกั้นการเข้าร่วมโครงการของพนักงานและประชาชน พร้อมยอมรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แม้ว่าผู้ร่วมอภิปรายจะแสดงความคิดเห็นออกมาแล้วไม่ถูกใจ ไม่ตรงประเด็นตามที่เรารู้คิด ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายและความสำเร็จของงานและประโยชน์ที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ ย่อมจะแสดงถึงภาวะผู้นำของนายกอบต.ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการอบต. เช่นเดียวกัน

6. คัมภีร์ญจะ กะถัง กัตตา หมายถึง การรู้จักแถลงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ลึกซึ้ง เป็นคุณสมบัติที่นายกอบต.จะต้องมีความสามารถในการอธิบายเรื่องยากให้ฟังเข้าใจได้ง่าย ให้ความกระจ่างกับผู้ร่วมงาน ประชาชนและทุกภาคส่วน ประเด็นที่มีการอภิปรายถึงการนำงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาอบต. แต่กลับกลายเป็นประเด็นนำไปสู่ความขัดแย้ง การแบ่งฝักแบ่งฝ่าย หรือการแบ่งงานให้พนักงานแต่ละส่วนรับผิดชอบ การให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค จึงเป็นหน้าที่ของนายกอบต.ที่จะใช้ความสามารถในการแถลงชี้แจงถึงความจำเป็น คุณค่าและประโยชน์ที่ต้องใช้งบประมาณในการพัฒนาอบต. การแบ่งงานที่ชัดเจน สามารถให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหาการทำงานและกระตุ้นสำนึกในงานบริการให้แก่ประชาชนอันเป็นหัวใจหลักสำคัญของงานอบต. เพื่อประชาชน เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่าคุณสมบัติในแต่ละข้อตามหลักกัลยาณมิตรสามารถที่จะนำไปใช้และเชื่อมโยงถึงปัจจัยหลักข้ออื่น ๆ ซึ่งสามารถใช้หลักการของข้อค้นพบปัจจัยหลักที่ 7 นี้ด้วย

7. โน จักฐานเน นิโยชะเย หมายถึง การไม่ชักนำไปในเรื่องไร้สาระหรือเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย คุณสมบัตินี้จึงเป็นคุณสมบัติที่นายกอบต.จะต้องเป็นผู้รู้จักการพัฒนาตนเอง การไม่หยุดนิ่งและมีความกระตือรือร้น ซึ่งสามารถสะท้อนถึงวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถของนายกอบต. ทั้งการบริหารงาน การสื่อสาร การประสานงานและการพัฒนาให้ออบต.เกิดประโยชน์สุข จากคุณสมบัติในข้อนี้อาจจะสะท้อนพฤติกรรมส่วนตัวของนายกอบต. เช่น การไม่มีพฤติกรรมเสื่อมเสีย เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่ในการศึกษา พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองและผู้อื่น คือ ให้การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถแก่พนักงานและประชาชนไปพร้อมกันด้วย ซึ่งก็จะสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ต้องการให้นายกอบต.เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เช่นคนหัวก้าวหน้า ทันสมัย เป็นต้น

ดังนั้นข้อค้นพบที่ได้จากวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จะเห็นได้ว่า ปัจจัยหลักที่ 7 แสดงถึงพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหาร หรือนายกอบต. ที่สอดคล้องกับลักษณะที่สำคัญยิ่งของภาวะผู้นำ ประการสำคัญข้อหนึ่งคือ หลักกัลยาณมิตรธรรม จึงจัดเป็นองค์ประกอบด้านหลักกัลยาณมิตร

4.2.2 สภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดอุดรดิตถ์ การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 2 ซึ่งระบุว่า “สภาพการบริหารจัดการของอบต.จังหวัดอุดรดิตถ์ มีการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอยู่ในระดับใด ? ”

การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้มุ่งตอบคำถามการวิจัยข้อ 2 โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน แบบสอบถามพนักงานส่วนท้องถิ่นและแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต.ในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยวิเคราะห์รวมเครื่องมือ 3 ชุดจาก 24 อบต. เป็นหน่วยวิเคราะห์และแปลงข้อมูลให้เป็นคะแนนมาตรฐานแล้ว ได้ผลการวิเคราะห์โดยรวมของปัจจัยหลักเดิม 6 องค์ประกอบ และปัจจัยหลักเพิ่มเติมอีก 1 องค์ประกอบ ดังผลการวิเคราะห์ในตาราง 18

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวม

ลำดับ	ปัจจัยหลัก	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3		รวม	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	หลักนิติธรรม	3.75	2.02	5.22	2.05	5.09	2.05	4.98	2.01
2	หลักคุณธรรม	4.57	.81	5.44	1.58	5.61	1.46	5.40	1.42
3	หลักความโปร่งใส	4.02	1.92	4.94	1.67	5.04	2.06	4.87	1.82
4	หลักความมีส่วนร่วม	4.32	.73	5.44	1.89	5.45	1.97	5.30	1.80
5	หลักความรับผิดชอบ	4.38	1.45	4.74	1.42	5.09	1.73	4.84	1.53
6	หลักความคุ้มค่า	5.86	2.69	5.13	1.61	6.10	2.62	5.63	2.16
7	หลักกัลยาณมิตร	5.03	.72	5.30	1.99	5.72	2.37	5.44	2.01
	รวม	4.36	1.17	5.16	1.24	5.33	1.36	5.13	1.27

จากตาราง 18 พบว่า โดยรวมแล้ว อบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์มีการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อบต.สามารถบริหารจัดการด้านหลักความคุ้มค่าได้ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{x} = 5.63$)

เมื่อพิจารณาตามกลุ่ม อบต. พบว่า อบต. กลุ่มที่ 1 ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองมีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{x} = 4.36$) ในขณะที่อบต. กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 สามารถบริหารจัดการได้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.16$, $\bar{x} = 5.33$)

อบต. กลุ่ม 1 มีการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ หลักนิติธรรม ($\bar{x} = 3.75$) หลักความโปร่งใส ($\bar{x} = 4.02$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.32$) และหลักความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.38$)

อบต. กลุ่ม 2 มีการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ในระดับปานกลาง ทุกด้าน

อบต. กลุ่ม 3 มีการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ในระดับค่อนข้างดี คือ หลักคุณธรรม ($\bar{x} = 5.61$) หลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 6.10$) และหลักกัลยาณมิตร ($\bar{x} = 5.72$)

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักแต่ละด้าน ได้ผลการวิเคราะห์ตาราง 18-24

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 1 หลักนิติธรรม

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	นายกอบต.เปิดเผยข้อมูลตามที่ประชาชนร้องขอตามกฎหมายกำหนด	3.59	1.89	5.16	1.89	4.93	2.09
2	อบต.ประชาสัมพันธ์ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ประชาชนทราบอย่าง ครบถ้วน	3.38	1.83	4.99	2.05	5.00	2.92
3	นายกอบต.และพนักงาน อบต.ใช้อำนาจหน้าที่อย่างเป็นธรรม	3.92	1.99	5.28	2.09	4.93	2.13
4	อบต.มีวิธีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับอบต.แก่ประชาชน	3.72	2.55	5.06	2.14	5.25	2.16
5	พนักงาน อบต.ให้การแนะนำระเบียบข้อบังคับได้อย่างเข้าใจ	3.41	1.81	4.97	1.94	5.14	1.77
6	นายกอบต.ยึดกฎ ระเบียบในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด	3.89	1.94	5.07	2.09	4.79	1.98
7	การออกกฎหมายของอบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม	3.76	1.94	5.27	2.28	5.31	2.02
8	การใช้ข้อบังคับของอบต.มีความเป็นธรรม	4.06	2.36	5.28	1.96	5.01	2.07
9	การออกข้อบังคับของอบต.มีความเป็นธรรม	4.00	2.18	5.86	2.28	5.43	2.20
	รวม	3.75	2.02	5.22	2.05	5.09	2.05

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 1 หลักนิติธรรม โดยรวมพบว่า อบต. กลุ่ม 1 อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{x} = 3.75$) อบต.กลุ่ม 2 และ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.22, 5.09$) ตามลำดับ โดยมีตัวชี้วัดรายข้อสำหรับ อบต.กลุ่ม 1 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 4, 6-9 และระดับต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 5 ส่วนอบต.กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-8 และระดับค่อนข้างดี ได้แก่ ข้อ 9 และอบต.กลุ่ม 3 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 2 หลักคุณธรรม

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	รูปแบบการบริหารงานของนายกอบต. เป็นที่ยอมรับของประชาชน	4.60	.48	4.92	2.64	5.22	2.30
2	นายก อบต. ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน	4.66	.78	5.42	2.34	5.46	2.21
3	นายก อบต.และสมาชิกสภา อบต. ใช้อำนาจหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ สุจริตและมีคุณธรรม	4.59	1.18	5.39	2.31	5.71	2.17
4	พนักงาน อบต. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต	4.61	1.85	5.82	1.65	5.89	2.63
5	พนักงาน อบต. ทำงานด้วยความขยันขันแข็งและรวดเร็ว	5.13	2.04	6.54	1.90	6.39	2.39
6	นายกอบต.มีอิทธิพลต่อความเกิดและพฤติกรรมกรปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีคุณธรรม	5.78	2.11	4.75	2.22	5.69	2.06
7	สมาชิกสภาอบต.ดูแลใส่ใจความต้องการของประชาชน	3.53	1.84	5.44	2.15	5.36	1.69
8	อบต. จัดสรรงบประมาณกิจกรรมแก่หมู่บ้านอย่างเป็นธรรม	3.61	1.97	5.20	2.09	5.13	1.54
	รวม	4.57	.81	5.44	1.58	5.61	1.40

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 2 หลักคุณธรรม โดยรวมพบว่า อบต. กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.57, 5.44$) ส่วนอบต.กลุ่ม 3 อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{x} = 5.61$) โดยมีตัวชี้วัดรายชื่อของ อบต.กลุ่ม 1 พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-5 ระดับค่อนข้างดี 1 ข้อได้แก่ ข้อ 6 และอยู่ในระดับต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7-8 ส่วนอบต.กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ ได้แก่

ข้อ 1-3, 6, 7-8 ระดับค่อนข้างดี 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4-5 และอบต.กลุ่ม 3 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายข้ออยู่ในระดับค่อนข้างดี 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3-6 และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-2, 7-8

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 3 หลักความโปร่งใส

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	นายกอบต.โปร่งใสในการพิจารณาความดีความชอบ	4.98	1.86	3.88	2.41	4.54	3.44
2	นายกอบต.มีท่าทีเปิดเผยและพร้อมให้ตรวจสอบ	4.39	1.81	5.19	2.53	4.78	3.02
3	อบต.บริหารงานโดยยึดหลักการให้ข้อมูลข่าวสารที่โปร่งใส	3.83	2.62	5.24	2.05	5.14	2.76
4	ทุกหน่วยงานภายในอบต.ประสานงานและตรวจสอบกันได้	4.58	1.67	4.81	2.35	5.04	2.67
5	การบริหารงานอบต.สามารถอธิบายหลักเกณฑ์การอุดหนุนประมาณ	4.82	2.82	4.31	2.57	4.98	2.18
6	อบต.จัดเวทีแลกเปลี่ยนและเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมซักถามและแสดงความคิดเห็น	3.39	2.18	5.13	2.36	5.16	2.00
7	อบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภาอบต.	3.37	1.99	5.31	2.07	5.06	2.12
8	อบต.เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมสังเกตการณ์การจัดซื้อจัดจ้าง	3.25	2.36	5.13	2.25	5.08	2.21
9	อบต.แต่งตั้งจำนวนตัวแทนประชาชนเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างเหมาะสม	3.12	2.16	5.06	2.30	5.02	2.16
	รวม	4.02	1.92	4.94	1.67	5.04	2.06

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 3 หลักความโปร่งใส โดยรวมพบว่า อบต. กลุ่ม 1 อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{x} = 4.02$) อบต.กลุ่ม 2 และ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.94, 5.04$) โดยมีตัวชี้วัดรายชื่อของ อบต.กลุ่ม 1 อยู่ในระดับต่ำ 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6-9 ระดับค่อนข้างต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2-3 และระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 4-5 ส่วนอบต.กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2-4, 6-9 ระดับค่อนข้างต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 5 และอบต.กลุ่ม 3 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2-9 และระดับค่อนข้างต่ำ 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	พนักงาน อบต. ให้บริการเป็นกันเองและให้ประชาชนมีส่วนร่วม	5.08	.622	6.00	1.86	6.26	2.45
2	พนักงานอบต.อธิบายขั้นตอนการให้บริการชัดเจนและเข้าใจง่าย	5.15	.45	5.87	2.14	5.92	2.67
3	อบต.มีช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม	4.34	2.29	5.25	3.03	5.15	2.15
4	อบต.จัดระบบประมาณเหมาะสมกับโครงการและกิจกรรม	3.36	1.48	4.90	2.57	4.67	2.24
5	อบต.จัดระบบประมาณเพียงพอกับโครงการและกิจกรรม	3.24	1.76	4.96	2.62	4.74	2.04
6	ข้อเสนอของประชาชนได้รับการพิจารณาและนำไปดำเนินการ	5.00	1.45	6.14	1.64	5.48	2.13
	อบต.แต่งตั้งประชาชนหรือตัวแทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง	4.70	.58	5.18	2.64	5.90	2.37

ตาราง 22 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
8	อบต.แต่งตั้งตัวแทนประชาชนเป็นกรรมการตรวจสอบการใช้งบประมาณของอบต.ได้เหมาะสม	3.65	2.21	5.19	2.22	5.24	2.48
	รวม	4.32	.73	5.44	1.89	5.43	1.97

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม โดยรวมพบว่า อบต. กลุ่ม 1 อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{x} = 4.32$) อบต.กลุ่ม 2 และ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.44, 5.43$) โดยมีตัวชี้วัดรายข้อของอบต.กลุ่ม 1 อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-2, 6-7 ระดับค่อนข้างต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 8 และระดับต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4-5 ส่วนอบต.กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3-5, 7-8 ระดับค่อนข้างดี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-2, 6 และอบต.กลุ่ม 3 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3-6, 8 และระดับค่อนข้างดี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-2, 7

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	นายกอบต.มีอิทธิพลต่อพนักงานในการปฏิบัติงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	5.55	1.18	5.93	1.96	6.45	2.19
2	นายกอบต.ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและข้อบัญญัติ	4.90	2.21	4.51	2.78	5.56	2.92
3	พนักงานอบต.ไม่มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย	4.71	2.80	4.22	2.03	4.42	1.96

ตาราง 23 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
4	บุคลากรรอบต.มีความสามัคคี ให้ความสำคัญร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่อย่างรับผิดชอบ	4.54	3.38	5.10	1.97	5.14	3.54
5	นายกอบต. และสมาชิกสภาอบต. ไม่มีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย	3.22	2.27	3.45	2.07	3.73	3.30
6	อบต.มีการพัฒนาความรู้แก่กลุ่มองค์กรประชาชน	4.02	1.89	4.97	2.42	5.10	2.24
7	พนักงานอบต.กล้าแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการบริหารงานอบต.	4.35	1.23	4.24	2.20	4.69	2.99
8	นายกอบต. พนักงานอบต. และสมาชิกสภาอบต. รับผิดชอบต่อหน้าที่และดำรงซึ่งประโยชน์ประชาชนเป็นสำคัญ	5.07	1.81	5.10	1.97	5.33	2.92
9	อบต.ติดต่อร้านค้าและดำเนินการตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง	3.01	2.62	5.14	2.68	5.42	2.65
	รวม	4.38	1.45	4.74	1.44	5.09	1.73

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 5 หลักความรับผิดชอบ โดยรวมพบว่า อบต. กลุ่ม 1 อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($\bar{x} = 4.38$) อบต.กลุ่ม 2 และกลุ่ม 3 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.74, 5.09$) โดยมีตัวชี้วัดรายชื่อของอบต.กลุ่ม 1 อยู่ในระดับต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5, 9 ระดับค่อนข้างต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 6-7 ระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2-3, 8 และระดับค่อนข้างดี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ส่วนอบต.กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4,6,8-10 ระดับค่อนข้างต่ำ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2-3, 7 ระดับต่ำ ได้แก่ ข้อ 5 และระดับค่อนข้างดี ได้แก่ ข้อ 1 และอบต.กลุ่ม 3 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายชื่อ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 5 ระดับปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 6-9 และระดับค่อนข้างดี 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-2

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 6 หลักความคุ้มค่า

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	บุคลากรอบต.ให้ความร่วมมือประหยัดค่าใช้จ่ายสำนักงาน	6.06	2.37	4.44	1.87	6.41	2.28
2	อบต.บริหารงบประมาณและจัดซื้อจัดจ้างอย่างเกิดประโยชน์และคุ้มค่า	4.92	3.06	5.01	1.79	5.44	3.16
3	โครงการพัฒนาบุคลากรมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพนักงานอบต.	6.60	2.73	5.93	1.57	6.41	2.64
	รวม	5.86	2.69	5.13	1.61	6.10	2.62

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 6 หลักความคุ้มค่า โดยรวมพบว่า อบต.กลุ่ม 1 และกลุ่ม 3 อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{x} = 5.86, 6.10$) อบต.กลุ่ม 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.13$) โดยมีตัวชี้วัดรายข้อของอบต.กลุ่ม 1 อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 2 ระดับค่อนข้างดี ได้แก่ ข้อ 1 และระดับดี ได้แก่ ข้อ 3 ส่วนอบต.กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายข้ออยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ข้อ 1 ระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 2 และระดับค่อนข้างดี ได้แก่ ข้อ 3 สำหรับอบต.กลุ่ม 3 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 2 และระดับค่อนข้างดี 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 7 หลัก
 กลยาคมิตร

ลำดับ	หัวข้อ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	พนักงานอบต.ภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ สุจริต	8.73	1.04	8.15	1.86	8.61	1.69
2	พนักงานอบต. มีขวัญและกำลังใจปฏิบัติหน้าที่อย่างขยันขันแข็ง	3.00	.65	4.64	2.25	5.30	3.09
3	นายก อบต.กำหนดให้พนักงานและประชาชนเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของอบต.อย่างเปิดเผยเหมาะสม	4.33	2.70	5.84	1.98	4.96	1.59
4	นายก อบต.ส่งเสริมการรับรู้สิทธิและการมีส่วนร่วมในการบริหารงานอบต.ของทุกภาคส่วน	3.91	3.19	5.90	2.53	5.91	2.48
	รวม	5.03	.72	5.30	1.99	5.72	2.37

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามปัจจัยหลักที่ 7 หลักกลยาคมิตร โดยรวมพบว่า อบต.กลุ่ม 1 และ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 5.03, 5.30$) อบต.กลุ่ม 3 อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{x} = 5.72$) โดยมีตัวชี้วัด รายชื่อของอบต.กลุ่ม 1 อยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ข้อ 2 ระดับค่อนข้างต่ำ 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3-4 และระดับดีเยี่ยม ได้แก่ ข้อ 1 ส่วนอบต.กลุ่ม 2 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัด รายชื่ออยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ข้อ 3 ระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 ระดับค่อนข้างดี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4 และระดับดีมาก 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 และอบต.กลุ่ม 3 มีค่าเฉลี่ยตัวชี้วัดรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2-3 ระดับค่อนข้างดี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4 และระดับดีเยี่ยม 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ข้อสังเกตของผู้วิจัยจากผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต.จังหวัดอุดรดิษฐ์ที่พบว่า มีระดับการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อสังเกต ดังนี้

1. การวิเคราะห์แยกชุดแบบสอบถามผลการวิเคราะห์ที่พบจะแตกต่างกัน คือ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของพนักงานอบต.เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต. ใน

จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนและแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต.จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อผู้วิจัยได้แปลงข้อมูลดิบของแบบสอบถามทั้ง 3 ชุดให้เป็นหน่วยเดียวกัน(อบต.) โดยระบบคะแนนมาตรฐานเก้า ซึ่งมีค่าระดับคะแนน 9 ระดับ คือ ตั้งแต่ระดับ ต่ำมากที่สุด-ดีเยี่ยม ทำให้ผลการวิเคราะห์หมีค่าที่ละเอียดขึ้นและเป็นเครื่องมือที่มีความน่าเชื่อถือตามที่ได้มีกาวิเคราะห์ค่าความเชื่อถือโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค

ดังนั้นผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต. จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับนายกอบต.และผู้ปฏิบัติงานจะได้นำกลับมาทบทวนการดำเนินงานที่ถูกประเมินโดยประชาชนผู้ใช้บริการ ซึ่งเปรียบได้กับลูกค้าคนสำคัญ ทั้งนี้อบต.จะได้มีการพัฒนาการปกครองบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

4.2.3 มุมมองต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของภาคประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การนำเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 3 ซึ่งระบุว่า ภาคประชาชนมีมุมมองต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจะองค์ประกอบอย่างไร ?

การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารอบต. ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชน ด้วยเครื่องมือทั้ง 4 ชุดนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นเบื้องต้นไปปีวิจัยหลัก 7 องค์ประกอบ นำรูปแบบเหล่านั้นมาจัดทำเวทีประชาคมเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2551 โดยให้เชิญบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารกิจการบ้านเมือง อบต. เข้าร่วมการประชุม ครั้งนี้ 60 คน มีผู้ตอบรับและเข้าร่วมประชุมเวทีประชาคม ได้แก่ นายกอบต. 3 คน ประธานสภาอบต. 3 คน ปลัดอบต. 2 คน สมาชิกสภาอบต. 8 คน พนักงานส่วนตำบล 14 คนและประชาชน 6 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน

1) รูปแบบการดำเนินงานเวทีประชาคม ดังนี้

(1) สรุปความเป็นมาของงานวิจัยและผลงานวิจัยที่ได้ในเบื้องต้น ให้ที่ประชุมได้รับทราบและซักถาม

(2) แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 10-11 คน โดยให้ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคมอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนด คือ 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวชี้วัดแต่ละข้อของแต่ละองค์ประกอบว่าเห็นด้วยหรือไม่ 2) ความคิดเห็นในการเพิ่มหรือลดตัวชี้วัด อย่างไร และ 3) ความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่พัฒนาได้

(3) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการร่วมอภิปราย

2) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม

ตัวแทนของแต่ละกลุ่มย่อยได้นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของ อบต. จังหวัดอุดรธานี โดยรวมเห็นด้วยกับผลการวิจัยที่ได้นำเสนอ โดยเห็นด้วยว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของ อบต. ที่ดำเนินการอยู่จะเกิดประโยชน์แก่ชุมชน ต้องมีการดำเนินการที่โปร่งใส ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก แม้จะมีความเห็นว่า การดำเนินงานของแต่ละ อบต. อาจจะมีปัญหาติดขัดในด้านกฎหมายที่ควรจะมีการชี้แจงทำความเข้าใจตามลักษณะของพื้นที่ และที่สำคัญคือ พฤติกรรมของผู้บริหารหรือนายก อบต. จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ เป็นคนดี ไม่เล่นพรรคเล่นพวกและเป็นที่ไว้วางใจได้ของประชาชน รวมทั้งการทำงานของ อบต. ควรมีการประสานกับฝ่ายนิติบัญญัติของ อบต. เนื่องจากบาง อบต. ได้เกิดปัญหาระหว่างนายก อบต. กับประธานสภา อบต. จนนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งในการบริหารงานและเกิดความเคลือบแคลงระแวงซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

สำหรับประเด็นในการอภิปรายที่แต่ละกลุ่มย่อยได้นำเสนอเกี่ยวกับตัวชี้วัดแต่ละตัวแปรในแต่ละปัจจัยหลักมีความเหมาะสมหรือควรจะต้องปรับแก้ เพิ่มเติมหรือลดลง ได้ข้อสรุปดังนี้

ปัจจัยหลักที่ 1 หลักนิติธรรม เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

(1) การใช้กฎหมายมีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับลักษณะสภาพพื้นที่ อบต.

ในประเด็นนี้เนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของ อบต. มักจะประสบกับปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรล่าช้าและการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นอุปสรรค เพราะติดขัดเงื่อนไขระเบียบหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพไม่เหมาะสมกับราคา ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความเห็นว่า หากมีการยืดหยุ่นในการใช้กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับการจัดซื้อจัดจ้างจะทำให้สามารถจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่มีคุณภาพและราคาที่ถูกลงกว่าด้วย เป็นต้น

(2) การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน

ในประเด็นนี้ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน อบต. ยังขาดความเข้าใจในบทบาทและขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ดังนั้นจึงเสนอว่า นายก อบต. ควรมีการกำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ให้พนักงาน อบต. แต่ละคนแต่ละฝ่ายได้เข้าใจในขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง

ปัจจัยหลักที่ 2 หลักคุณธรรม เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัด 1 ข้อ ได้แก่

(1) อบต. ให้บริการแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม

ในประเด็นนี้ เนื่องจากการให้บริการของพนักงานอบต.แก่ประชาชนยังมีลักษณะที่ทำให้ประชาชนรู้สึกถึงการเลือกปฏิบัติและไม่ปฏิบัติกับบางคน บางกลุ่มอย่างไม่เท่าเทียมกัน จึงเสนอให้มีการเพิ่มตัวชี้วัดด้านการบริการที่อบต.ควรให้บริการแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม

ปัจจัยหลักที่ 3 หลักความโปร่งใส เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัด 1 ข้อ ได้แก่

(1) อบต. มีการจัดเก็บภาษีอย่างโปร่งใส

ในประเด็นนี้ เนื่องจากประชาชนยังไม่มีความรู้และคงไม่เข้าใจในเรื่องของการจัดเก็บและชำระภาษีแก่อบต. การคิดคำนวณภาษีบางรายชำระมากเกินไป บางรายชำระน้อย บางรายได้รับการผ่อนผัน บางรายต้องจ่ายชำระภาษีอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ไม่เคลือบแคลงในการจัดเก็บภาษีของอบต. จึงเสนอให้เพิ่มตัวชี้วัด อบต.มีความโปร่งใสในการจัดเก็บภาษี

ปัจจัยหลักที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม เสนอให้เพิ่มตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

(1) อบต. มีการบริหารงานร่วมกับส่วนราชการ กลุ่มองค์กรอื่น ๆ

ในประเด็นนี้ ทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าการมีส่วนร่วมเฉพาะในพื้นที่ เฉพาะกลุ่มจะเกิดประโยชน์ในมุมแคบเฉพาะอบต.นั้น ๆ แต่ถ้ามองการบริหารงานสามารถที่จะสร้างความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมกับส่วนราชการ กลุ่มองค์กรอื่น ๆ จะทำให้การบริหารงานของอบต.เปิดกว้างเป็นประโยชน์กับหน่วยงานและประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงเสนอตัวชี้วัดของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต.ให้มีการบริหารงานร่วมกับส่วนราชการ กลุ่มองค์กรอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

(2) อบต. แต่งตั้งประชาชนเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างไม่น้อยกว่า 2 คน

ในประเด็นนี้ เนื่องจากการดำเนินงานของอบต. ที่ผ่านมา ประชาชนจะเป็นแต่เพียงผู้สังเกตการณ์อยู่ภายนอก ไม่ได้มีบทบาทที่จะตรวจสอบหรือแนะนำได้มากนัก จึงเสนอว่าควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดจำนวนประชาชนไว้ไม่น้อยกว่า 2 คน

ปัจจัยหลักที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

ในประเด็นนี้ ทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วยกับตัวชี้วัดที่ได้นำเสนอและไม่ได้มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมหรือลดตัวชี้วัด ใด ๆ

ปัจจัยหลักที่ 6 หลักความคุ้มค่า เสนอเพิ่มตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

(1) อบต. รับสมัครบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงกับตำแหน่ง

(2) อบต. ใช้บุคลากรได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

ในประเด็นนี้ แต่ละกลุ่มได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ความคุ้มค่าจะเกิดขึ้นได้ เมื่อการทำงานนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องได้บุคลากรที่มีศักยภาพ มีคุณภาพ เพราะที่ผ่านมามีการรับสมัครงานของอบต. ยังมีข้อจำกัดในการคัดเลือกคนเข้ามาทำงาน ซึ่งมีระบบเส้นสาย ทำให้ได้คนทำงานที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับตำแหน่ง มีความรู้ความสามารถจำกัด ไม่สามารถรับผิดชอบงานได้อย่างเต็มที่และไม่เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่ออบต. จึงเสนอให้มีการเพิ่มตัวชี้วัดด้านความคุ้มค่า 2 ข้อ เกี่ยวกับการรับบุคลากรและควรใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถที่จะเข้ารับงานในตำแหน่งนั้น ๆ

ปัจจัยหลักที่ 7 หลักกัลยาณมิตร เสนอเพิ่มตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

- (1) นายกอบต. มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอบต.
- (2) นายกอบต. มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานอบต.

ในประเด็นนี้ ทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต. จะดีมากน้อยหรือไม่เพียงใด ปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของนายกอบต. มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยไม่สามารถอ้างเสียงส่วนใหญ่ที่เลือกนายกอบต. คนนี้ ๆ เข้ามาบริหารอบต. ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการบริหารกิจการอบต. จะเป็นไปโดยราบรื่น หรือมีอุปสรรค ล้วนเกิดจากการกระทำหรือพฤติกรรมของนายกอบต. ที่ต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ การสร้างความร่วมมือ การประสานงานได้กับทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ พนักงานอบต. ผู้ปฏิบัติและประชาชน เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือในความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีพฤติกรรมเสื่อมเสียหรือการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้นจึงเสนอให้มีการเพิ่มเติมตัวชี้วัดในส่วนนี้เพิ่ม 2 ข้อ เกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาอบต. และมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานอบต.

4.2.4 รูปแบบที่เป็นไปได้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของอบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์ การนำเสนอผลการวิจัยเพื่อตอบคำถามข้อ 4 ซึ่งระบุว่า รูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับอบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ควรเป็นอย่างไร ?

โดยทำการวิเคราะห์ปัจจัย การจัดประชุมเวทีประชาคมและการศึกษาทฤษฎีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้ข้อมูลมาประมวลและสังเคราะห์พัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับอบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาข้อมูลจากเครื่องมือทั้ง 3 ชุดนำมาวิเคราะห์หาปัจจัย ได้ค่า Eigen values มากกว่า 1 สามารถสกัดปัจจัยหลักได้ 7 องค์ประกอบ ที่อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ 93.158 % โดยจัดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากอยู่ในกลุ่มหรือปัจจัยเดียวกันและพิจารณาตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรในการจัดกลุ่มปัจจัยหลักของ

ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มี Factor loading ตั้งแต่ 0.2 อยู่ในกลุ่มเดียวกัน สามารถจัดกลุ่มตัวแปรที่สอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานหลักเดิม 6 ประการ ซึ่งสำนักส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้ถอด.นำไปใช้เป็นแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่

1) หลักนิติธรรม ที่เกี่ยวกับการออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและการนำไปใช้ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับนั้น ๆ โดยเผยแพร่ให้ทุกฝ่ายได้รู้ ได้เข้าใจและเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การตรากฎหมายและการใช้กฎหมายเกิดความยุติธรรม เป็นที่ยอมรับกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2) หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การมีคุณธรรมและศีลธรรม ของผู้บริหารอบต.และพนักงาน โดยทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ สุจริต ขยันขันแข็ง คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

3) หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจระหว่างหน่วยงานกับบุคคลทุก ๆ ฝ่าย จึงต้องบริหารงานหรือปฏิบัติงานอย่างเปิดเผย มีหลักฐานสามารถอธิบายได้และให้ประชาชน ได้มีโอกาสในการตรวจสอบด้วย

4) หลักความมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ทั้งพนักงานอบต. และประชาชนได้มีส่วนร่วมในระดับของการรับรู้ การเสนอข้อคิดเห็น การร่วมกิจกรรมและร่วมตัดสินใจ พนักงาน และประชาชนจะได้ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและความรับผิดชอบ ในฐานะที่ตนเป็นส่วนหนึ่งของอบต.

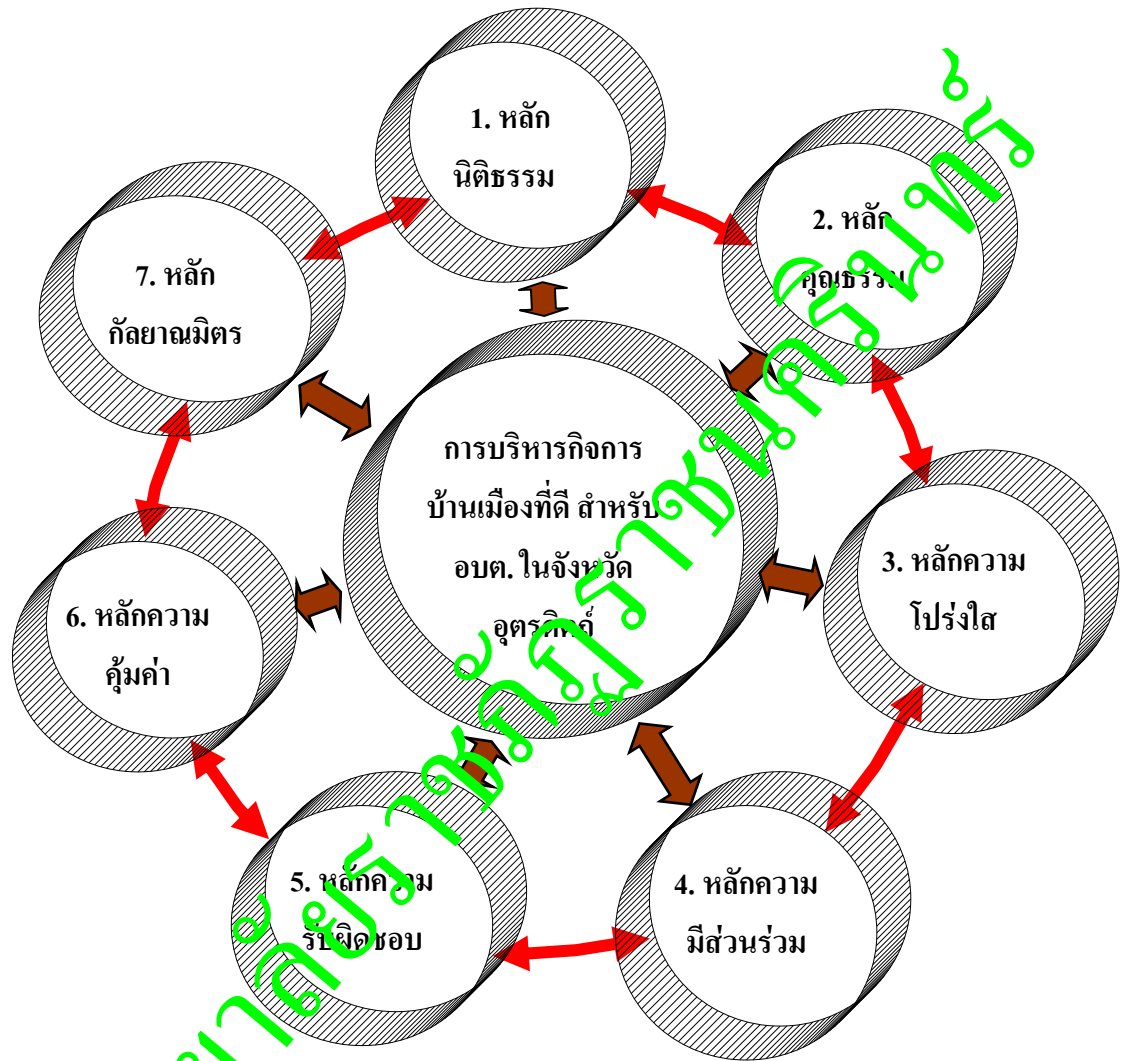
5) หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคคล ที่ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ มีความระตือร้อน มีความกล้ายอมรับทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว

6) หลักความคุ้มค่า คำนึงถึงการบริหารจัดการและงบประมาณ การใช้ทรัพยากร อย่างประหยัดเกิดประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพและเพิ่มปัจจัยหลักอีก 1 ปัจจัยหลัก คือ

๗) หลักกัลยาณมิตร เป็นลักษณะเด่นที่สำคัญของความเป็นผู้นำหรือมีภาวะผู้นำ จึงกล่าวได้ว่า เป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เป็นนายกอบต. ที่ต้องมีคุณสมบัติความเป็นกัลยาณมิตร เพราะกัลยาณมิตรคือ ผู้ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น หรือผู้ที่ตั้งใจทำเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน โดยนายกอบต.ควรต้องมีคุณธรรมขั้นพื้นฐาน เช่น พรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมของผู้เป็นใหญ่และารู้จักใช้พรหมวิหาร 4 ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จะทำให้นายกอบต. เป็นที่รักและเป็นที่น่าเคารพ เป็นความสมดุลของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนและงานที่ไม่เสียทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและไม่เสียงาน หรือหลักการอันเป็นสิ่งชอบธรรม ผู้นำจึงเป็นผู้ที่สามารถนำหน้าที่ประสานงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีได้กับทุกฝ่าย เป็นผลทำให้การบริหารงานสามารถสัมฤทธิ์ผลตามที่คาดหวังได้

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ความเป็นกัลยาณมิตรไม่เพียงคำนึงถึงแต่หลักการที่นายกอบต.จะต้องเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติเท่านั้น เพราะจากงานวิจัยหลายชิ้นได้สะท้อนว่าสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนมีเหตุจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน จึงควรหมายรวมถึงข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้ร่วมงาน ประชาชนในฐานะผู้รับบริการ ถ้าทุกฝ่ายได้ใช้หลักการแห่งกัลยาณมิตร ก็จะส่งผลดีต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขึ้นต่อส่วนรวม ดังนั้นการกำหนดปัจจัยหลักที่ 7 เพิ่มเป็นหลักกัลยาณมิตร ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้น

ในเบื้องต้นเมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยและสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทฤษฎีภาวะผู้นำแล้ว ได้พัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับอบต.ในจังหวัดอุดรดิตถ์และได้นำรูปแบบดังกล่าวไปทำเวทีประชาคม เพื่อให้ผู้ประชุมได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อตัวชี้วัดของปัจจัยที่พัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับอบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์อีกครั้งหนึ่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักเข้าร่วมประชุมประกอบด้วย นายกอบต. ประธานสภาอบต. สมาชิกสภาอบต. ปลัดอบต. พนักงานอบต.และประชาชน ได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสม หรือยังมีข้อด้อยใดๆ ซึ่งประเด็นปัญหาที่อบต.ส่วนหนึ่งประสบและมีความกังวลใจว่าควรจะได้มีการแก้ไข เพราะนับวันปัญหาดังกล่าวจะเริ่มลามไปในหลายพื้นที่ นั่นคือ การแย่งงบประมาณ ความไม่ไว้วางใจฝ่ายบริหารอบต. ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาอบต.ที่ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เป็นต้น จากผลจากการอภิปรายและข้อเสนอแนะทั้งหลายได้นำมาสู่การพัฒนาารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่มีความสอดคล้องกับหลักการบริหารงานของอบต. ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ดังรูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)ในจังหวัดอุดรดิตถ์ ดังภาพ 8

ภาพ 8 การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)
ในจังหวัดอุดรดิตถ์